

Aihealue: Siirtolaisuus – rajoja ja siltoja

Osio 2: Siirtolaisuus kokemuksena – ihmiset tarinoiden takana

Siirtolaisten elämäntarinat jäävät aivan liian usein piiloon karttojen, kaavioiden ja tilastojen taakse. Pääsemme vain harvoin kuulemaan heidän äänensä, heidän kokemuksensa. On hyvä pitää aina mielessä, että kyse on ihmisistä eikä vain luvuista.

Huomautus: Tämä osio sisältää linkkejä verkkosivuille ja YouTube-videoihin. Ulkopuolisten sivujen aineisto saattaa muuttua. Siihen on syytä tutustua ja varmistaa, että se on oppilaille sopivaa.

Tämän osion oppimistavoitteet

Oppilaat pystyvät

- tiedostamaan, että tilastot ja luvut ovat vain osatoteus siirtolaisuudesta
- ymmärtämään, että siirtolaiset kohtaavat monia haasteita, kun he yrittävät sopeutua uuteen ympäristöön ja uuteen elämään
- käsittämään, että aikalaiskuvaukset voivat auttaa ymmärtämään nykypäivän siirtolaisten kokemuksia.

Aineistot

Aineisto 6	Siirtolaisten kirjeitä
Aineisto 7	Kartta 1800-luvun muuttoreiteistä Euroopassa
Aineisto 8:	Runoja, lauluja, taideteos
Aineisto 9	Kulttuurien välimaastossa
Aineisto 10	Sarjakuvapohja
Aineisto 11	Nansen-passi

Luokatehtävä 1: Ihmiset siirtolaistilastojen takana

Lähde: Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM), © Statista

EUROOPAN HISTORIAN TALO

Seuraavissa videoissa käsitellään siirtolaisuutta 2000-luvun Euroopassa, mutta aihetta lähestytään niissä hyvin eri näkökulmista.

Katso videot oppilaiden kanssa ja keskustelkaa sitten yhdessä seuraavista kysymyksistä:

- Miten videot eroavat siinä, miten ne antavat tietoa siirtolaisista?
- Millaista tietoa videoissa annetaan siirtolaisuudesta?

Video: Tilastoja siirtolaisista

<https://www.youtube.com/watch?v=uDszXcSCbPo>

Lähde: *BBC News*

Video: Kahden syyrialaisveljeksien tarina

<https://www.youtube.com/watch?v=XGeKiWVkey4>

Lähde: *YK:n pakolaisjärjestö UNHCR*

Ryhmätehtävä 1: Omakohtaisia kokemuksia menneisyydestä

Samalla tavoin kuin nykypäivän siirtolaisten tarinoista, voimme oppia siirtolaisuudesta kokemuksena paljon myös aikalauskuvauksista, joita entisaikojen eurooppalaiset siirtolaiset ovat jättäneet jälkeensä. Kirjeissä, päiväkirjoissa ja muissa vastaavissa ensi käden lähteissä he kertovat pyrkimyksistään löytää rauha, turvallisuus ja parempi elämä muualta.

Jaa luokka neljään tai viiteen suunnilleen yhtä suureen ryhmään. Nimeä kustakin ryhmästä yksi oppilas, joka kirjoittaa ylös ryhmän mielipiteet ja esittelee ne muille tehtävän päätteeksi. Jaa oppilaille aineisto 6 niin, että kukin ryhmä saa yhden kirjeen. Näistä Euroopasta Yhdysvaltoihin muuttaneiden siirtolaisten kirjeistä välittyy siirtolaisuuden taustalla oleva hyvin yksilöllinen tarina.

- Mistä asioista kirjeiden kirjoittajat enimmäkseen kertovat ja mitkä asiat heitä eniten askarruttavat?
- Millaisen kuvan kirjeet antavat siirtolaisen elämästä 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alussa?
- Mitä yhtäläisyyksiä ja eroja näiden siirtolaisten ja nykypäivän siirtolaisten kokemuksissa on?

Ryhmätehtävä 2: Kirje kotiväelle

Tässä tehtävässä oppilaat asettuvat kirjeiden kirjoittajien asemaan. Pyydä oppilaita etsimään kartalta kirjeen kirjoittajan kotimaata Euroopassa. Pyydä heitä sen jälkeen selvittämään itsenäisesti, millaisia elinolot olivat kyseisessä maassa 1800-luvun lopulla. Oppilaiden olisi sitten aineiston 7 avulla jäljitettävä matkareitti Yhdysvaltoihin. Heidän on tarkoitus laatia kirje, jonka he olisivat voineet lähettää perheelleen tai ystävilleen kotona Euroopassa. Kirjeessä olisi oltava esimerkiksi seuraavat tiedot:

- Miksi kirjeen kirjoittaja päätti lähteä kotimaastaan Yhdysvaltoihin?
- Miten hän matkusti (matkareitti ja kulkuväline) ja mitä esteitä hänellä oli matkan varrella?
- Millaista oli saapua uuteen maahan?

Ryhmätehtävä 3: Siirtolaisuus itseilmaisun keinoin

Ihmiset ovat kautta aikojen ilmaisseet siirtolaisuuteen ja maastamuuttoon liittyviä kokemuksiaan ja tuntojaan runojen, taiteen ja laulujen avulla. Nämä luovuuden muodot antavat siirtolaiselle äänen, joka voi edustaa yksittäisen ihmisen tai kokonaisen ihmisryhmän tilannetta.

Jaa oppilaille aineisto 8. Pyydä heitä tutustumaan aineistoon ja valitsemaan sitten jompikumpi seuraavista vaihtoehdoista:

Laadi siirtolaisesta kertova tarina, joka perustuu Uyen Loewaldin runossa ”Olkaa kiltejä, pikku siirtolaiset” kuvattuihin tapahtumiin, ja käytä apuna sarjakuvapohjaa (aineisto 10).

TAI

Laadi runo, sanoitus tai piirros/maalaus/kuva, joka kuvaa siirtolaisuutta siirtolaisen näkökulmasta.

Luokatehtävä 2: Kulttuurien välimaastossa

Muutto uuteen maanosaan tai maahan merkitsee tottumista uuteen elämäntapaan, uuteen kulttuuriin, uuteen yhteiskuntaan ja ennen kaikkea uusiin ihmisiin. Pyydä oppilaita lukemaan aineiston 9 elämäkerrat ja sitaatit ja keskustelemaan yhdessä, miten siirtolaisten käsitykset itsestään

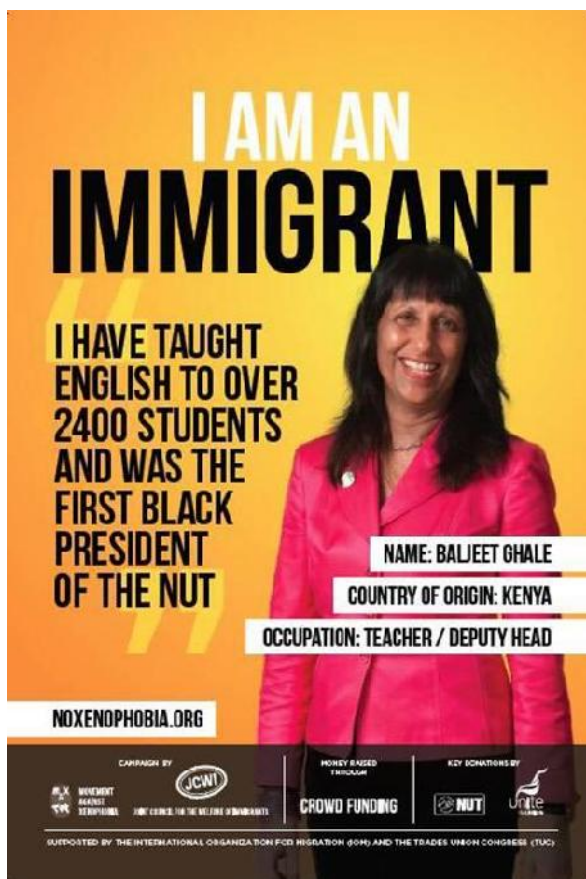

EUROOPAN HISTORIAN TALO

ja identiteetistään muuttuvat eri ympäristöissä ja tilanteissa. On hyvä kiinnittää huomiota erityisesti siihen, miten ihmiset puhuvat tuntemuksistaan kahden kulttuurin välimaastossa yrittäessään sopeutua toiseen kulttuuriin. Pyydä oppilaita pohtimaan tämän käsitteen kautta seuraavia kysymyksiä:

- Miten tärkeää on ottaa huomioon, että ihmiset tulevat erilaisista kulttuuritaustoista?
- Löytääkö kukaan oppilaista tästä yhteyksiä omaan elämäänsä?
- Millaiset ongelmat voivat vaikeuttaa sopeutumista (esim. rasismi, ihmisten vähäinen tietoisuus muista kulttuureista)?

On tärkeää korostaa oppilaille, että siirtolaisilla on vaikeuksista huolimatta kerrottavanaan myös menestystarinoita, sillä monista heistä on tullut erittäin osaavia ja arvostettuja ammattilaisia valitsemallaan elämäntavalla. Yritä löytää omasta maastasi samanlaisia esimerkkejä kuin seuraavassa julisteesta.

Lähde: Joint Council for the Welfare of Immigrants www.jcwi.org.uk

- Olen siirtolainen
- Olen opettanut englantia yli 2 400 opiskelijalle ja minusta tuli opettajien ammattijärjestön ensimmäinen tummaihoisen puheenjohtaja
- Nimi: Baljeet Ghale
- Lähtömaa: Kenia
- Ammatti: opettaja/vararehtori

Millaista siirtolaisten elämä mahtaa olla Euroopan maissa, jos heillä ei ole virallista

EUROOPAN HISTORIAN TALO

kansalaisuusasemaa? Tutustukaa www.undocumentary.org-sivustoon ja katsokaa seuraava lyhytelokuva, jossa puheenvuoron saavat tällaisten nk. paperittomien siirtolaisten lapset.

Laissez-les grandir ici

<http://www.dailymotion.com/video/k37ZBrDgWk5oHj9Ety>

Se, että pakolaisilta ja kansalaisuudettomilta henkilöiltä puuttuvat viralliset asiakirjat ja niihin liittyvät oikeudet, ei ole vain nykyajan ongelma, vaan tällaista on tapahtunut ennenkin. Sodat ja selkkaukset ovat kautta 1900- ja 2000-luvun pakottaneet miljoonia ihmisiä pakenemaan kodistaan ja lähtemään muualle. Jaa oppilaille aineisto 11, jossa kerrotaan yksi esimerkki ensimmäisen maailmansodan jälkeisistä yrityksistä auttaa pakolaisia ja evakkoon joutuneita.